

การจัดการความรู้ [KM]

Young smart Farmer

นางสาวสุดาร์ตน์ มุทิตา

วิสาหกิจชุมชนเกษตรกรทำนารักบ้านเกิด

เครือข่ายวิสาหกิจชุมชนข้าวคนอินทรีย์จังหวัดอุทัยธานี

ตำบลทุ่งพง อำเภอหนองฉาง

จังหวัดอุทัยธานี

การจัดการความรู้ [KM] Young smart Farmer

นางสาวสุภารัตน์ มุทิตา ชาวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์

แนวคิดการทำเกษตรกรรม

เริ่มต้นการทำเกษตรของนางสาวสุภารัตน์ มุทิตา (พีเปิด) ก่อนที่จะมาทำข้าวอินทรีย์ เคยทำงานบริษัทดับเบิลเอ เป็นผู้ช่วยนักวิจัย มา 3 ปี การดูแลในส่วนของการวิจัย ในการทำงานบริษัททำให้สะสมประสบการณ์ในด้านการวิจัย สามารถเสนอแนวคิด ในการทำงานได้ และย้ายบริษัท ไปทำงานเกี่ยวกับการปลูกกล้าในเครื่องดับเบิลเอ และได้ย้ายกลับบ้านเกิด และตัดสินใจลาออก สิ่งที่ได้จากการทำบริษัท คือ การคิด วิเคราะห์ การทำงานร่วมกัน ซึ่งต่างจากการทำงานทั่วไป รวมแล้ว ทำงานบริษัทมา 5 ปี ได้ประสบการณ์หลายด้าน เช่น การเก็บข้อมูล การเสนอแนวคิดการทำงานวิจัย จนมาถึงจุดที่อยากมาทำเกษตรที่บ้าน จึงตัดสินใจลาออก กลับมาอยู่บ้าน

ก่อนที่จะกลับมาทำงานที่บ้านต้องสร้างความเข้าใจกับครอบครัวถึงการทำงานด้านเกษตร เพราะสังคมของต่างจังหวัดจะชอบที่จะเห็นบุตรหลานประสบความสำเร็จในชีวิต คือ การมีงานทำที่ดี เช่น ราชการ หรือบริษัท การตัดสินใจลาออกจึงเป็นการตัดสินใจด้วยตนเอง และต้องกลับมาทำความเข้าใจกับครอบครัว เริ่มแรกการทำเกษตรนั้น มีเงินทุนเริ่มต้น เพียง 20,000 บาท เนื่องจากมีภาระติดมาจากการทำงานบริษัทเอกชน

การริเริ่มการทำข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์

พบประเด็นที่เจอในชุมชนที่เกิดขึ้นก่อนที่จะมาทำการเกษตรแบบอินทรีย์ คือ การตรวจสอบราคากลางในร่างกายของชาวบ้านในชุมชน พบสารเคมีตกค้างเป็นจำนวนมาก จึงเริ่มตัดสินใจทำเกษตรอินทรีย์แบบ 100 % โดยเริ่มทดลองทำข้าวอินทรีย์ จาก 3 ไร่ เพื่อพิสูจน์ให้คนในชุมชนเห็นว่าการทำอินทรีย์ ก็สามารถสร้างผลผลิตได้เท่ากับหรือมากกว่าใช้สารเคมี การเปลี่ยนแปลงแนวคิดของคนรุ่นเก่าๆ จำเป็นต้องค่อยๆ แทรกทำให้เห็นก่อน ห้ามหักดิบกับคนรุ่นเก่า จากการทำเกษตรแบบสารเคมีแบบ 100 % มีการลดลงเรื่อย ๆ เปลี่ยนแปลงวิธีการ เช่น ตัดหญ้าแทนการฉีดยา ใช้น้ำหมัก ลดการเผาฟาง ในชุมชนเสียชีวิตจากการเคมี จำนวนมาก เป็นมะเร็ง

การทำเกษตรแบบอินทรีย์

การมีวางแผนงานในการทำงาน หาข้อมูล ทฤษฎี แนวคิด องค์ความรู้ต่างๆ องค์ความรู้ในพื้นที่ อบรม การไปเรียน มาประมวลก่อนมาทำงานจริง เริ่มแรกทำข้าว กข 49 และไปขายโรงสี และทำข้าวไรซ์เบอร์รี่ สีข้าวขาย ราคาดี 80 – 90 บาท ต่อไร่ ได้ผลผลิต 1.6 ตัน สีแล้วเหลือ 800 กิโลกรัม

ปัจจุบันราคาข้าวไรซ์เบอร์รี่ตกต่ำในประเทศไทย เหตุผลหนึ่งมาจากความนิยมในการบริโภค และความเข้าใจของผู้บริโภคว่าข้าวไรซ์เบอร์รี่เป็นข้าวดำ ซึ่งข้าวไรซ์เบอร์รี่เป็นข้าวแถมม่วง ไม่ใช่ข้าวดำ และเป็นข้าวนิ่ม ข้าวดำคือข้าวหอมนิล ข้าวไรซ์เบอร์รี่เมล็ดเรียวยาว

มีการเพิ่มเติมนอกจากการทำข้าว เริ่มปลูกพืชอื่นเพิ่มในปี ที่ 2 เนื่องจากผลผลิตเริ่มลดลง

วิธีการทำเกษตรอินทรีย์

1. การทำข้าวอินทรีย์ไม่ใช่การทำเกษตรแบบธรรมชาติ แต่เป็นทำเกษตรแบบไม่ใช้สารเคมี การทำเกษตรแบบไม่ให้ปนเปื้อน การปกป้องผลผลิต และสารเคมีจากแปลงข้างเคียง
2. การป้องกันสารเคมีจากแปลงข้างเคียง โดยเฉพาะปัจจุบันประสบปัญหาการใช้โดรนจากแปลงข้างเคียง พัดพาสารเคมีมาในแปลงข้าวอินทรีย์ การตรวจสอบสารเคมีเกิน 0.01 ทำให้เกิดปัญหาส่งออกไม่ได้ ตีกลับ เสียค่าปรับ จากการตรวจสอบเกิดจากการบินโดรนจากแปลงข้างเคียง การเก็บเกี่ยวก็เว้นระยะการเก็บเกี่ยวก็ยังประสบปัญหา
3. การทำข้าวอินทรีย์ปัญหาหลักการปนเปื้อนของสารเคมี หากตรวจพบ การส่งออกจะเกิดปัญหา มีการตีกลับ ทำให้ขาดทุน รวมถึง ค่าการจัดเก็บรักษา กลุ่มต้องแบกรับภาระต้นทุน จำเป็นต้องขายออกเป็นข้างธรรมดา เพื่อลดการขาดทุน มาตรฐานออร์แกนิกไทยแลนด์แนวกันชน อยู่ที่ 3 เมตร ใช้แลปของเยอรมันนี้ตรวจสอบ เจอ 0.02 การตรวจจากบุคคล

การพัฒนาและความเป็นมาของการทำข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์

- เริ่มแรกทำข้าวอินทรีย์ขายราคาปกติ มาถึงจุดนี้ตลาดเริ่มต้น เนื่องจากมีคนทำข้าวอินทรีย์เยอะ มาตรฐานแรกที่กลุ่มรับคือ มาตรฐาน Organic Thailand เริ่มแรก จาก GAP ตลาดต้น เริ่มขยับมาตรฐาน เริ่มส่งรายเดียวก่อน โดยศึกษากระบวนการดำเนินการ ใช้เวลา 3 ปี ถึงได้มา ในปี ที่ 3 ก็เริ่ม หามาตรฐานอื่น เพื่อมองตลาดอื่น เช่น ยุโรป ญี่ปุ่น อเมริกา โดยทำ มาตรฐานระบบอินทรีย์ IFOAM และทำมาตรฐานเกษตรอินทรีย์สหภาพยุโรป (EU Organic Certification) ใช้ระยะเวลา 5 ปี เป็นช่วงต่อสู้ และความพยายามสูง
- ปัจจุบันกลุ่มเครือข่ายวิสาหกิจทำหน้าที่การตลาด และควบคุมการผลิต รวบรวมผลผลิต และหาเงินทุนเขา มาจ่ายให้กับสมาชิก การส่งตลาดยุโรป ไม่พอขาย ช่วยหาเพิ่มพื้นที่ ทำให้กลุ่มต้องทำงานเพิ่มขึ้น ซึ่งมีทีมงานในการตรวจสอบ 5 คน ไม่มีเงินเดือน ต้องอาศัยความชำนาญ เนื้อที่ประมาณ 1,000 ไร่ ทีมงานต้องจัดทำทุกแปลง ทั้งด้านเอกสาร และตรวจแปลง ตรวจทุกแปลง ไม่มีค่าตรวจแปลง บางครั้งได้รับการสนับสนุน จากภาครัฐ ต้องจ่ายค่าตรวจให้บุคคลที่ 3 จากเยอรมัน มีค่าตรวจสูง แล่นกว่าบาท ตรวจสอบทั้งกระบวนการผลิต
- สารชีวภัณฑ์ ไม่สามารถใช้ได้ ใช้น้ำหมักเองก็ต้องขออนุญาตก่อนการใช้ ถึงจะใช้ได้ กลุ่มข้าวไรซ์เบอร์รี่อินทรีย์ที่ผ่านมาตรฐานนี้เป็นกลุ่มเดียวในประเทศไทยที่สามารถได้ สุดท้าย กระบวนการไม่มีอะไรยุ่งยาก แต่สิ่งที่ยุ่งยากคือการอดทนรอ เพราะต้องใช้เวลากว่าจะผ่านมาตรฐาน อย่างน้อย 3 ปี ผลผลิตที่ลดลง

ความต้องการจากภาครัฐที่ให้ช่วงแก้ปัญหา

1. การใช้สารเคมีใช้โดรน การประชาสัมพันธ์
2. การเผา
3. พันธุ์ข้าว

ปัจจัยหลักหลักในการทำเกษตรแบบอินทรีย์

1. ต้องอาศัยความอดทน ต้องใช้แรงงาน เช่น การตัดหญ้า ต้องให้แรงงานทำแทบทุกอย่าง
2. จิตใจ เช่น ปัจจัยด้านราคา แรงจูงใจต่างๆ ทั้ง ทางด้านราคา แรงกดดันจากรอบข้าง
3. ตลาดยังกว้าง ในยุโรป ยังมีความต้องการอีกมาก

เป้าหมายของการทำเกษตรที่อยากพัฒนา

เกษตรกรที่ทำเกษตรอินทรีย์ เริ่มอายุเพิ่มขึ้น อยู่ในช่วงสูงวัย อยากแก้ไขปัญหาดูโดยอยากใช้เครื่องมือที่สามารถช่วยให้เกษตรกรในกลุ่มยังดำเนินการทำต่อไปได้ ในอนาคตถ้ายังรูปแบบเดิมเกษตรแบบอินทรีย์จะลดลง เพราะการทำเกษตรอินทรีย์ใช้แรงงานเยอะ ต้องหาเครื่องมือมาช่วยลดต้นทุน และแรงงาน

การดำเนินงานของกลุ่ม

มีการวิเคราะห์สถานการณ์ ประชุมกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ความใส่ใจ แก้ปัญหาให้สมาชิก พิจารณา แก้ปัญหาได้ ทันที และเรื่องความโปร่งใสในการจัดการกลุ่ม รวมถึงรายได้ ยังเป็นใจปัจจัยหนึ่งที่

การสนับสนุนจากรัฐ

มีหน่วยงานที่เข้ามาและมีอิทธิพล และให้การสนับสนุนคือสำนักงานเกษตรจังหวัด เกษตรและสหกรณ์จังหวัด สภาเกษตรกร

ทำอย่างไร Young smart ถึงจะไปต่อได้

กลุ่มคนรุ่นใหม่ต้องปรับทัศนคติ ต้องยอมรับเรื่องให้และเรื่องเก่าให้ได้ ทั้งจากพ่อแม่จากปู่ย่าตายาย และเทคโนโลยีใหม่ การประสานระหว่างคนรุ่นเก่า และคนรุ่นใหม่โดยใช้ ยังสามารถเป็นจุดเชื่อมโยงโดยใช้ผลประโยชน์ เพื่อเข้ามารับข้อมูล และไม่หาประโยชน์ซึ่งกันและกัน และอยากให้สนับสนุน YSF ให้มากกว่านี้ เช่น ทุนการวิจัย คนรุ่นใหม่ และโอกาสในการถึง ในทุกๆ ด้าน เช่น ทุนในการวิจัยในการแก้ปัญหา องค์ความรู้ใหม่ เช่น ระบบพลังงานแสงอาทิตย์ ซึ่งคนกลุ่มนี้จะเป็นแหล่งกระจายให้คนทั่วไปรับรู้ได้ เพราะ YSF เป็น กลุ่มคนที่จะขยายองค์ความรู้ได้ การศึกษาองค์ความรู้จากต่างประเทศขอ เข้าถึงในแหล่งทุนและการสนับสนุนจากจัดจากภาครัฐ

